

Dhr. A. Muller woont in Jeruzalem en is correspondent voor diverse media

Een successtory met onopgeloste problemen

Tegen zware oppositie van de buurlanden en andere naties in, hebben Israëliërs in de afgelopen 70 jaar een sterk en welvarend land opgebouwd. Enkele gebeurtenissen in die jaren werken sterk door tot op de huidige dag. En wat kunnen we in de komende jaren verwachten als we kijken naar de huidige ontwikkelingen?

Het begon allemaal met de opkomst van het zionisme in Europa. Theodor Herzl (1860-1904) voorzag dat het antisemitisme de veiligheid van Joden in Europa bedreigde. Hij begreep dat zij een eigen staat nodig hadden.

Onafhankelijkheid

Het was de staatsman David Ben Gurion (1886-1973) die de staat Israël uitriep. In het Tel Aviv Museum las hij op 14 mei 1948 de Onafhankelijkheidsverklaring voor. Het document garandeerde „volledige sociale en politieke gelijkheid voor alle burgers, zonder onderscheid tussen religie, ras of geslacht”.

De bestaanskansen van die staat waren aanvankelijk onzeker. Tijdens de zware oorlog die uitbrak tussen Israël en Arabische landen verloor de nieuwe natie één procent van de bevolking. Maar Israël won de strijd. De grondslag werd gelegd voor de opbouw van een nieuwe staat.

Vluchtelingen

Zeker 700.000 Arabieren sloegen op de vlucht. De Verenigde Naties gaf hun en hun nakomelingen de status van vluchteling. Het vluchtelingenprobleem blijft tot op de dag van vandaag onopgelost. Dat bleek ook dit jaar toen Palestijnen in de

Gazastrook de Grote Mars van de Terugkeer aankondigden. Deze mondde uit in confrontaties met het Israëlische leger. Na 1948 volgden slechts wapenstilstandsakkoorden. Vrede bleef uit en spanning bleef bestaan. De Zesdaagse Oorlog was waarschijnlijk de belangrijkste gebeurtenis in Israëls geschiedenis. Israël veroverde in 1967 binnen zes dagen de Westelijke Jordaanoever, Oost-Jeruzalem, de Golan en de Sinai.

Teken van hoop

Het ging om meer dan een militaire overwinning. Vele religieuze nationalistenvonden zagen in Israëls bezit van de Westoever (het Bijbelse Judea en Samaria) en de mogelijkheid van Joden naar dat gebied terug te keren, een teken van hoop. Het zou een signaal zijn dat de messiaanse tijd nabij is. Groot werd dan ook het verzet in deze kringen tegen de gedachte dat Israël deze gebieden zou ontruimen in het kader van een vredesakkoord met de Palestijnen.

Inmiddels lijkt de kans dat Israël zich nog terugtrekt uit dit gebied nihil. Momenteel is er de facto een annexatie gaande van het onder volledig Israëlisch bestuur staande C-gebied van de Westoever, dat hier 60 procent van vormt. De Palestijnen houden autonomie-rechten in hun eigen enclaves (A- en B-gebieden). Maar ze blijven voor bijvoorbeeld het reizen naar het buitenland of naar Jeruzalem helemaal afhankelijk van Israël.

Overlevingskansen

Aan de overlevingskansen van het land hebben de immigratiegolven na 1948 sterk bijgedragen. Eerst kwamen de holocaust-overlevenden uit Europa en de immigranten uit de Arabische landen, de zogeheten mizrachim (oriëntaalse Joden). Van groot belang ook was de massale golf van immigranten uit de voormalige Sovjetunie die in 1989 op gang kwam. Onder de Sovjet-immigranten waren tal van goed opgeleiden. Israël ontwikkelde zich tot een

start-up natie: een land met tal van beginnende technologische bedrijven. Sommige uitvindingen werden voor miljarden dollars verkocht.

Een groot succes voor de diplomatie waren de vredesakkoorden tussen Israël en Egypte in 1979 en tussen Israël en Jordanië in 1994. Dankzij deze akkoorden nam de kans op een oorlog waarbij landlegers tegenover elkaar staan, beduidend af. Dat betekent niet dat er geen veiligheidsproblemen meer zijn. De belangrijkste kwestie, het Israëlisch-Palestijnse conflict, bleef namelijk onopgelost.

Politieke stagnatie

Door de politieke stagnatie tussen Israël en de Palestijnen, waar beide partijen aan meegewerkt hebben, zijn er perioden van spanningen en geweldsuitbarstingen. De eerste intifada brak in december 1987 uit in het overbevolkte Palestijnse vluchtelingenkamp Jebalya in de Gazastrook. Bij deze opstand in Gaza, de Westoever en Oost-Jeruzalem verloren circa 300 Israëliërs en 2000 Palestijnen het leven. Met het eerste Oslo-akkoord van september 1993 tussen Israël en de Palestijnen kwam er officieel een einde aan de opstand. Het Oslo vredesproces leidde slechts tot Palestijnse autonomie, maar niet tot een uiteindelijke oplossing. Na het bezoek van Likoed-politicus Ariel Sharon aan de Tempelberg in september 2000 brak de meer dan vier jaar durende tweede intifada uit. Ruim 1000 Israëliërs werden gedood. Dat gebeurde vaak bij barbaarse zelfmoord-aanslagen op bussen, winkelcentra en restaurants. Aan Palestijnse zijde vielen meer dan 3000 doden.

Vertrouwen opgeblazen

Een essentiële bijkomstigheid was dat de Palestijnse kamikazeterroristen ook het vertrouwen van Israëliërs opbleezen. Toen ik eens op straat een bekende Israëlische journalist tegenkwam vlak nadat er een zware aanslag had plaatsgevonden, zei hij:

Ondertekening van het eerste Oslo-akkoord in Washington

„Dit was het dan. De Palestijnse staat is voorbij.”

Ook het aantal Palestijnen dat niets meer ziet in een tweestatenoplossing is groeiende. Volgens het Palestijnse Centrum voor Beleid en Onderzoek in Ramallah is dit al een derde deel. Steeds meer Palestijnen hopen op de komst van één staat, waarin iedereen gelijke rechten heeft. Een nieuwe staat die Israël en Palestina zoals we die nu kennen, gaat vervangen.

Waardevol

Op diverse gebieden heeft de staat Israël een bijdrage geleverd, die waardevol is tot ver over de landsgrenzen. Het land biedt een thuishaven voor Joden overal op de wereld. Dat is belangrijk, met name vanwege de opkomst van de radicale islam en extreem rechts. Israël heeft bijgedragen aan de technologische vooruitgang op de wereld. We hoeven maar te denken aan geavanceerde irrigatietechnieken en computerapplicaties. En dan is er de toename van kennis over de Bijbel dankzij archeologisch onderzoek. Voor miljoenen christenen heeft een reis naar Israël bijgedragen aan verdieping van geloof en uitbreiding van de kennis van de Bijbel.

Toekomst

En de toekomst? Hoe die eruit ziet, is afhankelijk van variabelen die nu nog niet te overzien zijn. Maar als we letten op de koers die het schip nu vaart, kunnen we wel – voorzichtig – bepaalde verwachtingen hebben. Het land zal zich blijven ontwikkelen als een sterke militaire en technologische macht. De bevolking blijft hard doorgroei-

en dankzij de grote gezinnen. Israël blijft een belangrijke attractie voor pelgrims en toeristen uit de hele wereld.

Onopgelost

Ondertussen blijven essentiële kwesties onopgelost. De belangrijkste is het ontbreken van een vredesakkoord tussen Israël en de Palestijnen. Dat betekent dat het Israëlisch-Palestijnse geweld steeds weer zal opblazen. Dit drukt de economische ontwikkeling naar beneden.

Israël zal niet de balans bewaren tussen het Joodse en democratische karakter van de staat. Israël kan zich namelijk niet permitteren de twee miljoen Palestijnen in de A- en B-gebieden (met respectievelijk volledig zelfbestuur en administratief zelfbestuur) op de Westelijke Jordaanoever, de dichtbevolkte Palestijnse bevolkingscentra, het stemrecht te geven, als het een Joodse staat wil blijven.

Het belang van religie gaat toenemen. Religieuze Joden hebben namelijk grote gezinnen. De ultra-orthodoxen hebben nu al een onevenredig grote politieke invloed, omdat ze nodig zijn voor de coalities. Zij zullen zorgen dat de rechten van Joden die behoren tot de conservatieve en reformstromingen in het Jodendom beperkt blijven. Dat betekent dat de spanningen met deze Joden in de diaspora gaan toenemen.

Een belangrijke te verwachten geestelijke ontwikkeling is dat de religieuze nationalistengroten druk zullen uitoefenen om de Joodse rechten op de Tempelberg uit te breiden. Dat zal uiteindelijk leiden tot de bouw van de Derde Tempel en grote spanningen met de islamitische wereld.

Blijvende strijd

Samengevat: Israël gaat een goede toekomst tegemoet, maar strijd om het land blijft bestaan. Al te groot optimisme over de toekomst is niet op zijn plaats. Tenminste niet voordat de Messias terugkomt. <

Voorlezing van de onafhankelijkheidsverklaring op 14 mei 1948. Foto: GPO/Kluger Zoltan